

VIETNAMISERING

INN H O L D

SIDE

1. Takk fra PRRs Informasjonsbyrå	1
2. La oss ønske våren 1971 velkommen	2
3. FNLs Sentralkomité takker	
4. Vietnamisering:innhold,etapper og hensikt	3-4
5. Intervjuer med Adv. Nguyen Huu Tho	5-6
6. "Pasifisering",vietnamiseringsplanens rygggrad vesentlig mislykket	7
7. Amerikanske kommentarer	8-13
8. Søppel	14-18

TAKK FRA PRRs INFORMASJONSBYRÅ

I det året som er gått har PRRs Informasjonsbyrå fått mange brev og henvendelser fra progressive organisasjoner og venner av det sørvietnamesiske folket. Dette har skjedd som brev om støtte til vår sak, lykkeønskninger og hilsener.

PRRs Informasjonsbyrå vil i denne forbindelse få uttrykke vår hjertelig takk for dette. Vi vil også få uttrykke et håp om at kontakten mellom vårt Informasjonsbyrå og de progressive organisasjonene, og alle norske venner, vil utvikle seg videre i det nye året og bli enda bedre.

Takk for all hjelp og støtte i året som er gått.

PRRs Informasjonsbyrå i Oslo

OM INNHOLDET I DENNE INFORMASJONSBULLETIN

I denne bulletinen vil vi informere om Nixons såkalte "vietnamiseringspolitikk".

Gjennom den store offensiven våren 1968 slo frigjøringshæren tilbake de amerikanske aggressorene, og ga den amerikanske lokale krigsstrategien et kraftig nederlag. Dette skjedde til tross for at amerikanerne hadde satt inn mer enn 500.000 soldater.

De store tapene som amerikanerne her ble påført i en defensiv posisjon, de enorme utgiftene for å føre krigen, samt en voksende opinion mot krigen i USA og over hele verden - har tvunget et president Nixon til å starte tilbaketrekkingen av et mindre antall soldater fra Sør Vietnam.

På den annen side fortsetter Nixon like steilt sin aggressive linje i Indokina og utvider krigen. Dette gjøres gjennom den såkalte "vietnamiseringen", som i korthet går ut på følgende:

1) Militært: "Vietnamesere skal kjempe mot vietnamesere og Indokinas folk skal settes opp mot hverandre". Dette gjøres under intensivt bombing fra amerikansk side, i en skala som aldri før i Vietnam.

USA har intensivert bombingene av Laos, satt igang direkte krig i Kambodsja, og forbereder gjenopptaking av bombingene av Den Demokratiske Republikken Vietnam.

2) Politisk: USA gjennomfører det såkalte passifiseringsprogrammet med en voldsom militær brutalitet, og gjør seg med dette skyldig i ennå flere krigsforbrytelser i Sør Vietnam.

LA OSS ØNSKE VÅREN 1971 VELKOMMEN!

"I det vi ønsker det nye året 1971 velkommen, er vi fast bestemt på å holde fast på våre nasjonale tradisjoner av enhet og ubrytelig kampvilje; å bygge opp og utvide våre styrker på alle måter; å opprettholde og føre videre vår motstand mot USAs aggresjon, for nasjonal redning; å tilintetgjøre USA- imperialistenes nykolonialistiske "vietnamiserings" og "passifiserings" planer for å tvinge dem til å trekke ut alle amerikanske og satelitttropper og overgi den krigerske trioen Thieu-Ky-Khiem, og å gå med på dannelsen av en bred koalisjonsregjering; og å oppnå fred, uavhengighet, demokrati, nøytralitet, velstand og til sist nasjonal gjenforening. Våre venner og brødre i nord og vi er bestemt på å forene krefter med broderfolkene og de væpnede styrker i Kambodsja og Laos for å drive USA- imperialistene ut av Indokina.

"Ved inngangen til 1971 overbringer vi til venner over hele verden vår oppriktige hilsen og våre beste ønsker om sunnhet, lykke, velstand og framgang."

leder i "South Vietnam in Struggle"

"Det sørvietnamesiske folket og de væpnede styrker ønsker det nye året 1971 velkommen, og sender sine beste ønsker til sine kambodsjanske og laotiske våpenbrødre, sine varme hilsener og oppriktige takk til verdens folk, medregnet de progressive amerikanere, og lover å oppfylle sine verdige internasjonale forpliktelser for å være verdige til tillitten og broderlig støtte og hjelp fra sine venner på de fem kontinenter."

(Frigjørings Nyhetsbyrå)

FNLs SENTRALKOMITE TAKKER

Arbeidsutvalget for Sør Vietnams nasjonale frigjøringsfronts sentralkomite sendte nylig ut et kommunike der de takket alle

parti- og regjeringsledere og masseorganisasjoner i vennligsinne og andre land i anledning tiårsdagen for den sørvietnæmesiske frigjøringsfront. Et avsnitt av komuniqueet lyder slik:

"I anledning jubileet for opprettelsen av Sør Vietnams nasjonale frigjøringsfront, 20. desember, har organisasjonens sentralkomite hatt gleden av å motta uttalelser og gratulasjoner fra parti- og regjeringsledere i de sosialistiske land, fra ledere av politiske partier i kapitalistiske land, internasjonale demokratiske organisasjoner, organisasjoner for solidaritet og vennskap med Vietnam, progressive masseorganisasjoner samt intellektuelle og progressive individer i hele verden. Sør Vietnams nasjonale frigjøringsfront vil i denne anledning uttrykke sin dypfølte takk til venner over hele verden.

For å være verdig den tilliten hele folket og verdens progressive viser, lover Sør Vietnams nasjonale frigjøringsfront fortsatt å kjempe for nasjonale uavhengighet og enhet ved å styrke, mobilisere og lede det sørvietnæmesiske folket til å utrettelig øke kampen mot de amerikanske inntrengerne for nasjonal frigjøring til den endelige seier; frigjøre Sør Vietnam; forsvare Nord Vietnam og fortsette mot en fredelig samling av landet, og på den måten gi sitt bidrag til kampen for fred, nasjonal uavhengighet, demokrati, og framgang for verdens folk."

+++++
+ VIETNAMISERING: INNHOLD, ETAPPER OG HENSIKT +
+++++

Den amerikanske forsvasminister, Melvin Laird, definerte den 26. september 1969 ordet "vietnamisering" slik: "Vietnamiseringen innebærer mye mer enn modernisering av de sørvietnæmesiske væpnede styrker som gjør det mulig for dem alene å bære mer av det militære ansvaret. Vietnamiseringen betyr en stadig økende overføring av ansvar til sørvietnæmeserne angående alle aspekter av både krigen og utførelsen av deres egne anliggender: en sterkere regjering, en mer solid økonomi, sterkere militære styrker, og mer adekvate politistyrker som skal besørge bedre intern sikkerhet."

Så "vietnamiseringen" innebærer ikke bare en forsterkelse av marionettehæren med sikte på å avløse de amerikanske tropper, men også, og i særlig stor grad, en konsolidering av det

nykolonialistiske regimet som kan slå ned befolkningen og suge ut de nødvendige ressurser til vedlikehold av krigsmaskinen. USA har fra begynnelsen av året (1970) drevet intensiv trening av marionettehæren i Sør Vietnam og utstyrt dem med nye våpen. Samtidig prøvde de å konsolidere Thieu-Ky-Khiems regimet ved å støtte seg på det militære: de har intensivert den "akselererte pasifiserings" kampanjen for å "rydde opp" i områder som er fremdeles under deres kontroll. Ungdommer ble tvunget til militærtjeneste, og nye skatter ble innført.

Et slikt program kan ikke gjennomføres på en dag - særlig avløsningen av amerikanske tropper med marionettehæren - uten å risikere en forandring av maktbalansen på slagmarken. Da han vitnet for Senatets Kommisjon for Utenriksspørsmål, erklærte Laird at en "amerikansk overgangs-styrke" på omlag 250.000 mann vil bli i Sør Vietnam inntil 1971, for å støtte marionettehæren: denne styrken skal erstattes neste år (1972) med en "amerikansk rest-styrke" på flere tusen "amerikanske rådgivere". Disse etappene er lagt opp som en strategi under "gunstige" forhold; så en forlengelse av amerikanske troppenes tilstedeværelse er derfor meget sannsynlig.

Denne "avløsningsplan" har flere forskjellige hensikter. I øyeblikket tar den amerikanske regjering sikte på å begrense USAs direkte deltagelse i krigen, og redusere antall amerikanske tap og krigsutgifter til et nivå som er akseptabelt for den amerikanske opinion. Omkostninger i mennesker og i penger i Vietnam har forårsaket uløselige vansker for USA: inflasjon, stigende priser, sosialturo hjemme, og en svekkelse av USAs posisjon over hele verden. Anti-krigs bevegelsen i USA antar dimensjoner ukjent før i landets historie. For å berolige opposisjonen blant folket, har Nixon trukket ut av Vietnam "dråpe for dråpe", og lansert "vietnamiserings" planen. Ved konferansebordet tar denne planen sikte på å skape en såkalt "maktstilling" hvor USA skal kunne diktere sine betingelser, ellers vil krigen gå sin gang. Parisforhandlingene blir på den måten brukt som skjerm Brett for deres forlengelse av krigen med håp om en seier. USA har på lang sikt dannet seg en illusjon om å vinne militært. Så "vietnamisering" betyr å forlenge krigen, og å bruke vietnamesere mot vietnamesere, å fortsette massakrene i Vietnam og å sabotere Pariskonferansen.

Følgende utdrag av intervjuer med advokat NGUYEN HUU THO, president i Sentralkomiteen i Sør Vietnams FNL, belyser hensikten med "vietnamiseringen".

I INTERVJU MED DEN ITALIENSK AVIS "UNITA", SENTRALORGANEN
FOR ITALIAS KOMMUNISTISKE PARTI 22.12.1970

Spørsmål 4: Frigjøringsfronten ble først konfrontert med "spesialkrigen", så med "lokalkrigen" og til slutt med USA-imperialismens trekk med "vietnamiseringen" av krigen. Den offentlige opinion har klart sett USAs fiasko i det første stadiet, men ikke kjennetegnene ved det nåværende stadiet enda. Hva er forskjellen mellom de to stadiene og utsiktene for det nåværende stadiet?

"..... 'Vietnamiseringen' av krigen har sin bakgrunn i det mislykkede forsøket med 'spesialkrigen' og 'lokalkrigen' strategier. Den er et konsentrert uttrykk for Nixon-administrasjonens usedvanlig innbitte aggresjonspolitik i dens tapende stilling i Sør Vietnam. 'Vietnamiseringen' av krigen har til hensikt "å forandre likenes hudfarge", å bruke vietnamesere til å kjempe mot vietnamesere i et forsøk på å forlenge aggresjonskrigen. De griper til de mest brutale krigsmetoder slik som 'pasifiseringen av landdistriktene', 'teppebombing' med B52, økt bruk av kjemisk krigføring for å legge store områder i Sør Vietnam øde, og delvis tilbaketrekking av tropper for å opprettholde USAs militære okkupasjon av Sør Vietnam. Averell Harriman, tidligere sjef for USAs delegasjon ved Pariskonferansen, hevdet også at 'vietnamiseringen' av krigen i beste fall ville forlenge krigen med en fortsatt deltagelse fra USA. På sin pressekonferanse 18. april, 1969, sa Nixon rett ut at USA trenger en sterk posisjon for forhandlinger, og at han verken hadde gitt eller hadde til hensikt å gi ordre om en reduksjon av USAs aktiviteter i Sør Vietnam.

"Ved å fortsette å forlenge og intensivere aggresjonskrigen under programmet for en 'vietnamisering av krigen' har ikke USA unnlatt å bruke noen brutal krigsmetode eller handling, og har hopet opp utallige forbrytelser mot det sørvietnamesiske folket."

II INTERVJU MED DEN UNGARSKE AVIS "MAGYAR UJSAG" I ANLEDNING
FNLs TIÅRS DAG 20. DESEMBER 1970

Spørsmål 2: I noen tid har den sørvietnamesiske administrasjonen skrytt av resultatene av sitt program for en "vietnamisering av krigen", samtidig som den gjør propaganda på den relative stillstand i operasjonene i Sør Vietnam. Med andre ord, de hevder at det ikke har vært noe slag på bataljons- eller regimentsnivå siden i fjor. Vil De kommentere dette spørsmålet.

"... Det er vanen til USA-imperialistene å gjøre propagandaframstøt om sine forestilte framganger. President Nixon gjør fullt ut bruk av denne metoden når han slår på tromma om framgangen for programmet for en 'vietnamisering av krigen'. Men hva han enn sier, så kan ikke Nixon forandre virkeligheten på slagmarken: at de amerikanske, satelitt- og marionett-troppene forblir i en tapende stilling; at passivitet og forvirring har ført til gjentatte tap, og at de er dømt til totalt nederlag. I følge tall som fortsatt er ufullstendige, ble nærmere 230.000 fiendtlige tropper drept, såret eller tatt til fange, medregnet 70.000 amerikanske eller satelitttropper; og 70 bataljoner eller enheter av samme størrelse ble slått ut eller alvorlig redusert.

"Det amerikanske programmet for en 'vietnamisering av krigen' er født av nederlag. På tross av de usedvanlig brutale krigsmetoder som blir tatt i bruk av Nixon-administrasjonen, kan ikke dette programmet unngå alvorlige tilbakeslag. Fiaskoen for det 'akselererte pasifiseringsprogrammet', hovedmålet for 'vietnamiseringen', viser hvordan hele programmet vil gå.

"Ved å skrytte av innbilte framganger forsøker Nixon å skjule det bitre nederlaget i Sør Vietnam med den hensikt å lure opinionen i USA og i resten av verden. Men ingen, verken i USA eller i andre deler av verden, lar seg lenger lure av den amerikanske presidentens svik og triks. Demonstrasjonene i USA og i verden mot USAs aggresjonskrig i Indokina og for en total tilbaketrekking av de amerikanske troppene, er nettopp et skarpt svar på president Nixons skryt."

"PASIFISERING", VIETNAMISERINGSPLANENS RYGGRAD VESNTLIG MISLYKKET
=====

"Den amerikanske propaganda påstår at krigen kommer til å dø ut, takket være "vietnamiseringens" heldige resultater. Vi vet at "pasifisering" er ryggraden til "vietnamiseringsplanen". Denne har som mål å kontrollere, med makt, befolkningen. Intensive bombing, opprenskningsaksjoner, utryddelse av landsbyer og avlinger, konsentrasjon av landsbybefolkningen i "Nytt Livs landsbyer", dette er et velkjent mønster. På et først stadium, med hjelp av store midler klarte USAs og Saigons styrker å tvinge befolkningen på visse landsbyer til å forlatte deres jord. Således i mai 1970, ledet Thieu personlig "pasifiseringen" av DONG PHUONG BINH landsbyen (Quang Nam-provinsen) med 11 bataljoner. Imidlertid, å inngjerde folk i vel bevoktede parker eller innføre militærposter i nye områder betyr allikevel ikke å kontrollere befolkningen. For det første er det ikke sagt at "pasifiserte" bønder er villig til å bli det i det uendelige. Tvertimot, de tar modig opp kampen for å vende tilbake til sin gamle jord, rede å trosse nye opprenskningsaksjoner. Den "pasifiserings" prosess og kamp mot "pasifiseringen" gjentar seg inntil om lag ti ganger for én og samme landsby, slik blir krigen ytterligere bitter. Jeg kan bekrefte at "pasifiseringen" er for det meste mislykket. Som indirekte bevis, nevner jeg den økende bombing av de områdene beregnet som sikre (Mekongdeltaet, kystområdene i det Sentrale Vietnam). Som direkte bevis, kan vi legge merke til at det er lett for våre tropper å få beskyttelse og hjelp i landsbyer under påstått fiendens kontroll. Transport av besværlige raketter, for eksempel, i et område med en 10-20 km radius fra Saigon sentrum, en sone katalogisert 100% sikker, og full av militærposter, forutsetter en aktiv deltagelse av innbyggere. Vi har nok grunner til å tro at vi har kontrollen blant befolkningen, og at motstands-krigen er langt fra å dø ut"....

Svar fra Hr NGUYEN VAN HIEU, medlem av FNLs Sentralkomité til den franske avis "Le Monde" i anledning 10-års jubileet av FNLs dannelsen, (20. desember 1960) - i Le Monde 23/12/70

AMERIKANSKE KOMMENTARER

"Vietnamiseringen er ikke fred; det er umoralsk og et klart tegn på økonomisk sykdom."

"Vietnamiseringen er umoralsk...." - W. Averell Harriman,
tidligere sjefsforhandler
for USA ved Parisforhand-
linger om Vietnam.

"Vi burde ønske å få en slutt på kampen i Vietnam. For min del synes jeg at vietnamiseringen av krigen er et umoralsk tiltak. Vi har ingen rett til å forlenge krigen. Vi burde heller gjøre alt vi kan for å få slutt på den menneskelige tragedie som foregår i Sør Vietnam.

"Våre politiske mål i Vietnam kan ikke nåes ved bruk av militær makt. Sellom vi utvider krigen til Kambodsja, Laos, Nord Vietnam og deretter Kina og til og med Sovjetunionen, kan ikke denne krigen vinnes.

"Det er synd at (Nixon-) administrasjonen ikke har rettet sine krefter heller mot forhandlingsbordet enn mot militær kamp.

"Den 20. april 1970 sa President Nixon at han syntes det var fremdeles håp om at en "oppriktig fred" var i sikte. Men bare ti dager senere ble krigen utvidet. Ideen at militære slag kan tvinge motparten til å forhandle på våre betingelser viser seg å være en illusjon, etter hva vi har opplevd i Vietnam.

"Administrasjonens program som går ut på vietnamiseringen av krigen er ikke en fredsplan etter mitt syn, men en plan om forlengelsen av krigen. Er vi heldig, kan vi håpe på at antallet amerikanske tropper i Sør Vietnam blir redusert til mindre enn halvparten, og det blir to og et halvt år siden denne administrasjonen tiltrådte. Men vi vet ikke om eller når resten av våre styrker blir trukket tilbake. Den sørvietnamesiske hæren blir i stand til å ta på seg hva våre kampstyrker utførte, men det er ingen som har vist at de kan utføre dette med hell uten amerikansk luft- artilleri- og planleggingsstøtte.

"En annen ting er at vietnamiseringen av krigen er avhengig av et upopulært, repressivt, militært regime. Til tross for den militære innflytelsen som President Thieu og vise-president Ky har, fikk de mindre enn 35% av stemmene gitt i 1967.....

og nå blir det klart for oss at vi prøver å tvinge dette regimet på folket i Sør Vietnam.

"Alle våre styrker burde trekkes ut av Vietnam i samsvar med tidstabellen foreslått av tidligere forsvarsminister Clifford. Det er vi som tente bål i Vietnam - det er vi som nå må være med og slukke det.

"Administrasjonens Kambodsja-politikk har avslørt sitt mål i Vietnam såvel som i Kambodsja. Det er et forsøk på å støtte militære regimer som er vest-vennlige uten å ta hensyn til den lokale opposisjon.

"Det er umulig at dette kan vare lenge uten at et større antall amerikanske styrker er fortsatt stasjonert i Sør Vietnam, og at kampen fortsetter.

"Vi blir fortalt at våre handlinger i Indokina er en prøve til "vår vilje og integritet". Dette er ikke riktig - det som er satt på prøve er vår vurderingsevne og fornuften i vårt mål.... Realiteten i denne situasjon er at flere måneder er fortapt: denne tragedie av tapte amerikanske liv, delingen av vårt land, avledningen av ressurser som burde egentlig brukes til tvingende nødvendige formål i dette landet; denne tragedien burde slutte."

("Look" 17.11.1970)

"Et formel for evig krig" - Clark Clifford, rådgiver til Truman, Kennedy og Johnson; Forsvarsminister 1968-69.

"Etter mitt syn fører Nixon vår nasjon dypere inn i Vietnam istedenfor å lede oss ut. Det er noe i den nåværende Vietnam-politikken som bekymrer meg veldig mye: og det er at President Nixon har erklært seg tilhenger av en politisk løsning mens hans handlinger viser at han fortsatt forsøker å vinne en umulig militær seier.

"På den ene siden kunngjør President Nixon tilbaketrekkingen av et begrenset antall tropper mens han på den andre siden stadig truer fienden ved å forsikre at vi er helt villige til å heve kampnivået. Dette er ikke fredens vei. Det er en vei som fører til økt aktivitet på slagmarken og flere og flere lik.

"President Nixon har presentert sitt vietnamiseringsprogram

som en fredsplan. Men jeg tror ikke at den noen gang kan føre til fred i Sør Øst Asia: den er faktisk et formel for evig krig.

"Det er bare ved en politisk løsning at denne krigen kan bli brakt til ende. Men linjen den nåværende administrasjonen fører gir ikke noe håp om en slik ende. Og en slik politisk løsning er også umulig på grunn av vår plan om militære tilstedeværelse i ubestemt tid. Den nåværende Saigon-regjeringen kommer aldri til å gå med på de nødvendige kompromissene så lenge den føler seg trygg i den troen at den kan beholde maktposisjonen med hjelp av et tilstrekkelig antall amerikanske styrker.

"Hva vi trenger er en linje som fører til vietnamiseringen av freden heller enn til forlengelsen av krigen."

("Life" 8.6.1970)

"Det vil fortsatt være bomber, napalm og kjemisk ødeleggelse..."

"Sør Vietnams nyttårs våpenhvile var ikke stort mer enn en lunken gestus, i en krig som begge parter nedtrapper likevel, Slike gester bringer ikke krigen noe lenger på veien til en virkelig våpenhvile, og i enda mindre grad kan 1971 gi noe håp om en slutt på denne ødeleggeskrig uten mål.

"I beste fall kommer vi til å se tilbaketrekkingen av de siste amerikanske bakketroppene. Men selvom de siste bakkestyrkene blir trukket ut, så er det fortsatt 200.000 amerikanere igjen som opprettholder forsyninger til sørvietnameserne eller som foretar militære støtteoperasjoner; og bomberaider, napalmbombing og ødeleggelsen av vegetasjon kommer til å fortsette. Amerikanere vil fortsatt dø i Vietnam.

("The Times"-London og

IHT, 4.1.1971)

"Det betyr ikke fred!" - Maynard Parker, Newsweek, 23.11.70

"President Thieu sa selv til en gruppe besøkende for et par måneder siden: "Jeg føler meg for svak til å samarbeide i en kompromissløsning sammen med FNL"..... Den eneste som kunne ha skåret gjennom denne knipen ved å tvinge Thieu til fred var President Nixon. I og med at han ikke valgte å gjøre dette i de første

dagene som President, har Nixon valgt, ved forsømmelse, en lang krig og fortsatt amerikansk innblanding i sin veitnamiseringspolitikk. Jeg kjenner en diplomat i Saigon som nylig har tilbudt å vedde en kasse champagne at det blir 50.000 amerikanske tropper i Vietnam i 1980. Jeg ville ikke ta opp veddemålet med ham.

"Grunnen er at Nixon er langt fra å sette i gang en stor tilbaketrekking fra Vietnam eller Asia; jeg synes Nixon er kommet til Vietnam for å bli. Vietnamiseringen betyr at han kan trekke ut større antall amerikanske tropper, men den er ikke noe tilbaketrekkings-strategi! Det grunnleggende amerikanske mål, å vinne krigen, er uforandret.....

"Amerikanske militære ledere i Saigon har planer om å beholde i enklaver i minst to amerikanske avdelinger pluss støtteenheter i ubestemt tid. Nixon kommer trolig til å kalle disse styrkene for sikkerhetsstyrker istedenfor kampstyrker, men hvilket uttrykk han enn finner på, kommer de til å bli brukt som kampstyrker, som redning for ARVN (Saigons marionettehær) når det skulle oppstå vanskeligheter.

"Og så lenge krigen trekker ut blir det mer og mer farlig for USA på visse måter. Vi risikerer ikke bare å miste en større grad av respekt dersom vi skulle tape krigen, men det er også fare for at krigen vil utvide seg enda mer. Kambodsja er allerede tent av krigsbålet; og vi kan ikke se bort fra en videre utvidelse - for eksempel et angrep på Laos eller begrenset bombing av Nord Vietnam - særlig hvis Nixon skulle bli gjenvalgt og føler seg mindre hemmet av den offentlige opinion enn han gjør nå."

"Fred med rettfordighet vinnes ikke i Vietnam ved våpenhvile"

"Administrasjonens ledere søker "ærbare" løsninger på problemer for fremmede folk, men på amerikansk vilkår. Fred med "rettferdighet" vinnes ikke i Vietnam ved å opphøre ildgivningen og Bods-utsugelsene, men ved å øke opprustningen og utvidelsen av Sør Vietnams væpnede styrker. Vietnamiseringen er ment å forlenge en borgerkrig, hvis støtte blir sterkt betvilt som en forpliktelse som slett ikke er i USAs virkelige interesser."

"..... et klart tegn på økonomisk sykdom." Newsweek.

".... I løpet av det siste tiår har Sør Vietnam faktisk blitt forandret fra et land som var dominert av en landbruksøkonomi og som hadde bestemte sosiale modeller, til å være et land preget av et bymiljø som lider under moderne sykdommer; ulovlighet og forbrytelse, håpløs utilstrekkelig boligbygging, forurensning, og oppblåste priser. Kort sagt, Sør Vietnam er et land som opplever en krise i sine byer.

"I hele 1970 har det oppstått spredte uroligheter; en generalstreik i SAIGON i januar; studentenes sultestreiker i mars; kamper mellom landets krigsinvalidere og politiet i april og juni; havnearbeidernes streik i DA NANG i september.... (og det kan nevnes videre at det har vært en heftig og uavbrutt kamp som begynte 7. desember 1970 fra studentenes side mot amerikanske forbrytelser i byen QUI NHON, og denne kampbølge har spredt seg til nesten alle de andre større byene i Sør Vietnam - Informasjonsbyrået)

"Tidligere streiker har vært uttrykk for ekte klagemål blant folket. Hele 70 til 80 prosent av SAIGONS, DA NANGS og andre byers befolkninger bor i elendige hytter laget av kamret blekkbokser eller vedstumper. Det er ingen av byområdene som har et tilstrekkelig utbygd vannnett; for eksempel i SAIGON er det et nytt filteringsanlegg som er ubrukelig på grunn av gamle skitne rør; og i DA NANG har de fleste stygge sår fordi de ikke har vann til å vaske seg med. Toaletter er sjeldne og gatene blir brukt isteden. Ulovlighet blomstrer. Medisinsk pleie for sivile er utilstrekkelig. Hondas og Lambrettas med tre hjul som stopper opp de fleste hovedgatene i alle byene bidrar heller til forurensning av luften enn til transport.

"Situasjonen blir enda verre ettersom effekten av Sør Vietnams dårlig oppbygd økonomi gjør seg gjeldende - det er ingen stor industri, og selv om det finnes tegn til velstand - for eksempel boligbygging - så menes det fra forskjellige hold at dette ikke er noe tegn for velstand men heller for inflasjon. "Når folk ikke tror på valutaen lenger, stormer de til å skyte inn penger i hus eller innkjøp av andre varer." - LE PHAT DAT, formann i det sør-vietnamesiske Senatets Komite for Bank og Valuta Saker.

"Sør Vietnams byer har ingen reelle eksistensgrunnlag, og hviler nesten fullstendig på pengene som kommer til byene som et

resultat av krigen og den amerikanske tilstedeværelse. Det er ikke mindre enn en tredjedel av befolkningen som lever av Saigons lønningssjekker, som ville hatt ingen verdi uten de \$750.000.000 som USA støtter økonomien med. Det er mange eksperter som er redd for at byene kommer helt til å miste sitt hjerteblod om den amerikanske tilbaketrekkingen skulle bety at denne innskytingen av Yankee dollars blir innskrenket."

Newsweek 28.12.1970

"En utviklingsplan - bare en drøm!"

"Den lange økonomiske krisen som gjærer i Sør Vietnam viser tegn til at den ^{kan} boble over når som helst, og dermed truer vietnamiseringens gode resultater, for ikke å snakke om marionette-regimets politikk.

"Den stadig aktuelle inflasjonen i de okkuperte områdene, det tydeligste tegn på økonomisk sykdom, har økt betydelig. Prisene i SAIGON har økt med 22% siden januar og med 42% siden i fjor. Soldatenes, sivil embetsmennenes, og de offentlig pensjonertes kjøpekraft har sunket med 75% i løpet av de siste månedene, men i denne perioden har de fleste av dem (og de utgjør 10% av befolkningen) ikke fått økt lønnene sine.....

"Marionette-regimet har utarbeidet en plan for utviklingen i ti år etter krigen. Men det viser deg at det er bare drømmetenkning....."

Baltimore Sun 28.9. 1970

SØPPEL

Jordet ligger omtrent 7 kilometer utenfor byen. På den ene siden heveas-plantasjer, på den andre rismarker og et par tekstilfabrikker. Jordet er på omtrent 6 hektar; den ene ytterdelen går litt inn i plantasjeområdet, og der tømmes søplet som blir ført ut av byen av allslags kjøretøy. Etter at amerikanerne er kommet er deres kjøretøy kommet i tillegg til vietnamesernes. Det er jeep'er og GMC'er, alle større og nyere enn de bilene de gir vietnameserne. Ytterst i den andre enden av jordet finnes fem småhus, merket A, B, C, D, E. Det første huset, A, ligger like ved inngangen til heveas-plantasjen og har et stort gårdsrom. De andre er mer beskjedne bygninger, med tak i bølgeblekk, plankevegger og ikke noe mur rundt.

"Eieren av småhusene heter Tran og er en forhenværende fallskjermssoldat. Hans kompagni har slått leir på den andre siden av veien. Jordet og plantasjen er det menighetens prest som eier, men fallskjermssoldaten har brukt sin innflytelse til å okkupere jordet. Han leier ut husene og lever bra av inntektene, Lenge gikk det hele knirkefritt. Men en dag kom leieboerne i A og B for å lage bråk. I motsetning til eieren var leieren, Dang, aktiv fallskjermssoldat, og han eide dessuten en fabrikk som produserte murstein, avløpsrør og andre bygningsartikler. I begynnelsen ville han bare ha jordet rundt omkring husene, for han ville bygge en ny fabrikk. Men når Dang fikk vite hvordan saken lå an, bestemte han seg for å skaffe seg hele eiendomen, og få Tran ut av spillet. Han forhørte seg om prestens svakheter, og forærte ham først en kvelerslange, så et snes med duer, og flere gaver siden. Så foreslo han for presten at han skulle få leie jordet. Dette syntes presten hørtes fornuftig ut. Tran ble innstevnet for retten og anklaget for ulovlig å ha okkupert jordet. Han tapte rettsaken på grunn av at han ikke hadde penger nok, men fikk en frist til å ta ned småhusene sine. Denne fristen var på flere måneder, og Tran benyttet anledningen til å leie huset A ut til en annen fallskjermssoldat, Tiet, og huset B til min onkel Chanh, som til tross for at han var svært fattig, huset meg, en fattig arbeidsløs forfatter. Slik hadde det seg at jeg kom til å bo i det utkantstrøket som var forbeholdt søppeltømming.

I begynnelsen var forholdet mellom huset A og huset B utsøkt høflig. Fallskjermtropperen Tiet bodde med sin hustru, deres lille pike som holdt på å lære å gå og sine to yngre brødre. Hver dag dro han på arbeid, mens han overlot til sin hustru å samle alt det som var brukbart i amerikanernes søppel. Hver dag dro ti - tyve lastebiler samlet ut for å tømme søppel. Man kunne finne planker, kasser, kufferter med slitte uniformer, hermetikkbokser, tomme hylser - kort sagt, alt krigens avfall, i dette søppel.

Hver gang lastebilene stoppet utenfor huset, tilbød beboerne i huset B coca-cola, øl eller limonade til sjåførene. En tom kasse er verdt mellom 80 og 150 piaster; to hylser 10 piaster. En høy funksjonærs lønn var bare halvparten av det familien i B tjente på å rote i søplet. En bok var ikke stort dyrere enn et dusin tomme hylser. Hos onkel Chanh brukte vi ikke mer til mat per dag enn 12 piaster dvs. to og en halv hylse.

Tiet var meget tjenestevillig, og onkel Chanh roste ham fordi han var så hyggelig: han oppførte seg pent og hadde lett for å smile; litt kunstnerisk var han også (han kunne et par gitargrep) og han var dessuten flink med amerikanerne. Han slo aldri sine barn, ønsket ikke å bli uvenner med noen, han var heller ikke av dem som lot munnen løpe fritt i tide og utide..... Jeg nikket bifallende. Det gjorde da ingenting at Tiet ikke var virkelig kultivert. Tiet var fattig da han kom. Han snakket pidgin-engelsk og dermed klarte å komme godt ut av det med amerikanerne. De ga eller solgte ham nye planker og lite slitte uniformer for en billig penge.

En kveld kom jeg hjem fra en tur, møtte Tiet på dørterskelen. Han smilte og sa: "Noen amerikanske venner skal ordne opp i ting for meg. Jeg skal snart reise til Amerika for å studere. Der vil jeg få det fint, men jeg tenker på min kone og mine barns fremtid." Denne betroelsen fikk meg til å huske de kveldene det kom amerikanere på besøk til Tiet. Etterpå fortalte kona hans alle naboene hvordan besøket hadde forløpt. Disse besøkene var hennes store stolthet og hun tok imot dem som en stor ære.

De fem husene hadde en felles bakgård. Der brydde ingen om seg å holde det rent eller ordentlig. En dag jeg plukket opp litt papir for å tenne opp, og kom tilfeldigvis på et brev som var skrevet på engelsk:

"Kjære venn, De trenger ikke kjøpe presanger til min kone. Jeg vil bare be Dem kjøpe femhundre sigaretter til meg, Lucky Strike Salem eller Pall Mall, også tyve bokser pipetobakk. Til jul skal jeg ta Dem med på et veldig fint sted. Den vietnamesiske piken er meget vakker. Tiet." "The Vietnamese girl is very beautiful" - jeg lo litt da jeg leste dette.

Etter at søppelhandelen var begynt å bli lønnsom, kledde Tiet seg med en meget raffinert luksus, som en oppkomling. Han tok på seg frakk hver eneste morgen, selv når været var meget varmt. På helligdager gikk han til nærmeste restaurant, og glemte aldri å parfymere sine klær. Familien hans kunne kjøpe den dyre maten som amerikanerne spiser i Vietnam: frukt, kjøtt, sukkertøy, fløte, kaffe, sjokolade.

Dag etter dag kom de amerikanske lastebilene og tømte ut luksussøpplene sine i Tiets gård. På den andre siden av jorden fantes det nesten seksti familier som bare hadde et eneste ønske: at lastebilene ikke lenger skulle tømme lasten sin i Tiets gård, men nærmere dem, like ved heveasplantasjen, så de også kunne få ta del i søppelsamlingen.

En vakker dag skulle onkel Chanh holde en litt høytidlig familiefest. Det var til og med innbudt en dommer, en saksfører og en politikommissær, så Chanh ba Tiet rydde plankene bort fra gårdsplassen som nesten var blitt ufremkommelig. Tiet ryddet uten å mukke, og festen forløp med den største munterhet. Men noen dager senere fikk min onkel vite at hans nabo hadde fortalt at det var blitt holdt et "viktig møte" hjemme hos oss, antagelig en slags sammensvergelse. Onkel Chanh fikk mistanke og begynte å vente på hevnens time. Nå var det på den ene siden Tiet, og på den andre eieren, onkel Chanh og cirka seksti familier som holdt til på den andre enden av jorden.

Onkel Chanh fortsatte å komme med ondsinnede bemerkninger om Tiets familie. Lastebilene fortsatte å tømme ut tomme hylser, og kineserne kjøpte dem for å bruke koppperet en gang til. En dag bestemte onkel Chanh uten at jeg visste om det, at han skulle anmelde Tiet. Han snakket om at søppelbrenningen var helsefarlig. Eieren Tran beskyldte på sin side Tiet for å drive svartebørs med de amerikanske lastebilsjåførene mot bestikkelser og jentetraffikk.

Men livet fortsatte like elendig i søppelstrøket. Barna ble mer og mer skitne og gjengrodde for hver dag. Jeg så en gang en

syttenaarig jente som var kledd i filler fra topp til tå; hun sto ved søplet og slikket seg på hånden: det var sjokoladeflekker på den. Hun så ut som en eldgammel kjerring, for hun var helt mager og rynket. Ved siden av henne gråt lillesøsteren og skjelte henne ut fordi hun hadde kvartet den sjokoladebiten hun hadde funnet i søplet. Den utsultede syttenaarige jenta hadde jeg allerede sett av og til om kvelden sammen med tilfeldige kunder i heveasskogen. Ellers ville hun dødd av sult for lenge siden. Jeg husker også Tiets familie, som så også fikk besøk av fremmede og som fikk sigaretter, whiskey og hermetikk i gaver.

En kveld hørte jeg onkel Chanh som stønnet: "Hjelp! Hjelp! Cowboyen tar meg!" Jeg løp ut av huset og så Xi stå der rasende og aggressiv. Xi var Tiets yngre bror. Naboene kom til. Onkel Chanh stønnet og bar seg. Xi skjelte og smalt. Endelig kom to politimenn.

Da kom Tiet ut av varevognen sin, kledd i fallskjermssoldatklær. Denne kampdressen har ingen striper, så man kan ikke se om man har med en menig eller med en befal å gjøre. En av politimennene som allerede var blitt medgjørilig, sa til Tiet: "Vi kom fordi de ropte på oss, men vi vet ikke ennå hva som er skjedd." Onkel Chanh begynte å ramse opp sine klagepunkter. Til slutt ble han anmodet om å bli med på politistasjonen sammen med fallskjermssoldaten og hans bror, cowboyen. Om kvelden kom bare Xi og onkel Chanh tilbake: Tiet hadde man beholdt, for han skulle forhøres da politiet ønsket flere informasjoner om svartebørsaffærene han var innblandet i. Amerikanske MP'er etterforsket trafikken til søppeltømmerne. Nå ble plutselig Tiets hustru og hans bror meget ydmyke overfor naboene. Jo lenger Tiet var borte, jo dårligere stelt ble det med hans familie. Etter et par uker var situasjonen kritisk for dem: de amerikanske lastebilene stoppet ikke hos dem lenger.

Kona ble overrasket sammen med utlendinger langs veien forbi heveasplantasjen, den vi kalte "kjærlighetsskogen". Det ble sladret en masse. De arbeidsomme familiene som bodde langs plantasjonen feiret onkel Chanh som en velgjører. Nå stoppet de amerikanske lastebilene ikke foran småhusene lenger. Et piggetrådsgjerde skilte dem fra veien. En gang så sjåføren Tiets kone som gjorde tegn til at han skulle kjøre sin GMC bort til gårdsrommet. Amerikaneren måtte gi opp for veien var for dårlig, og han tømte lasten sin like ved plantasjonen. Tiets kone, hans barn og hans bror kom løpende for å krangle om noen kasser. De måtte gi opp da de ble møtt av hatefulle

blikk og stein. På lastebilene sine så de utenlandske soldater på det hele med stor fornøyelse. De smilte. De små menneskemaurene dro flittig byttet hjem.

Tiet ble satt på frifot etter noen uker. Han sa ikke noe, lukket seg bare inne. Onkel Chanh sa heller ikke noe, men brukte meget mer tobakk enn før. Jeg fikk snart vite at kreditorene var etter ham. Hans eldste sønn måtte flytte til noen slektninger som hadde en butikk i provinsen, sør for Saigon.

En vakker dag bestemte onkel Chanh seg til å dra fra stedet. Han ville til Dalat, for han håpet han skulle kunne tjene litt penger der. Vi tok en kort men rørende avskjed. Jeg tok faren i hånden og klappet den yngste sønnen over håret: "Dere huset meg under meget vanskelige forhold og jeg har ikke kunnet gjøre noe til gjengjeld. Deres mennesklighet gjør meg helt beskjæmmet. Kanskje vi treffes igjen når fremtiden blir lysere.....

Sønnen og faren tok bussen sammen med hunden sin. Jeg dro i motsatt retning. Jeg hadde en liten kuffert med penger nok til å betale bussen for oss to, bikkja og meg. Utenom det hadde jeg ikke lenger noe annet enn mine trettito år og mine to tomme hender.

The Phong

(Le Monde 25.12.1970)
